

Leve stort

Filmstudieopplegg skrevet av: Per Olav Heimstad

FILMDETALJER

Originaltittel: Zivot k sežrání

År: 2024

Regi: Kristina Dufková

Manus: Petr Jarchovský, Anna Vášová, Barbora Dřevíková

Nasjonalitet: Tsjekkia, Slovakia, Frankrike

Språk: Norsk

Varighet: 80 minutter

Sjanger: Barnefilm / Animasjon / Familiefilm

Distributør: Another World Entertainment

FILMOMTALE

Den 12 år gamle Ben elsker å lage mat, men etter at sommeren er over, og han har kommet tilbake til skolen, innser han at kroppen hans er i endring. Han sliter med overvekt. Han blir i tillegg mobbet på skolen - og føler at han ikke har sjans på Klara, den fineste jenta i klassen.

For å gjøre noe med situasjonen, bestemmer han seg for å gå på diett, men er egentlig slanking veien til lykke, og til Klaras hjertet?

Denne tsjekkiske debutfilmen er laget i stop-motion-animasjonsstil støttet av 2D- og dukkeelementer, kombinert med visuelle overdrivelser for å gjenspeile ungdommens klossethet og pubertetsendringer. Filmen utforsker temaer som kroppsbilde, pubertet, mobbing og selvaksept.

Du kan se filmen trailer her: <https://www.youtube.com/watch?v=LkUDAhGHgI>

EGNETHET I SKOLEN

«Leve stort» har fått nedre aldersgrense 6 år. I skolesammenheng vil den egne seg best på mellomtrinnet og 8.-trinn (men også på høyere skoletrinn, alt etter hva man tenker det er nødvendig å fokusere på i klasserommet.) Filmens hovedkarakterer er ungdomsskoleelever, men som publikummer må man ikke selv være på samme sted i livet for å kunne lære noe - eller for å la seg underholde av - denne filmen.

Relevante skolefag å knytte opp mot dette filmen vil være naturfag, KRLE, norsk, musikk og samfunnsfag. Hver enkelt faglærer bør imidlertid, med utgangspunkt i egen elevgruppe, vurdere de ulike oppgaver i denne oppgavesamlingen, og eventuelt tilpasse formuleringer og vanskelighetsnivå. Merk, det er ikke tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver.

I en tverrfaglig sammenheng vil læreplanens overordnede mål «*folkehelse og livsmestring*» være et naturlig valg opp mot denne filmen.

OPPGAVESEKSJON:

OPPGAVESETT 1: KARAKTERENE I FILMEN, OG FORHOLDET MELLOM DEM

1. Beskriv Ben med tre stikkord. Etterpå sammenligner du ordene du har valgt med hva de andre i klassen har skrevet. Var det noen ord som gikk igjen ofte? Var de fleste ordene positive eller negative?

2. Klara skjønner at Ben har forelsket seg i henne, men hun føler ikke det samme for han. Hva synes dere om måten hun gir han respons på?

3. Hvordan reagerer Ben sin mamma på at hennes eksmann (Bens pappa) har fått seg ny kjæreste? Snakk sammen om dette, og om hva dere synes om måten hun håndterer situasjonen på.
4. De ulike bandmedlemmene i rockebandet til Ben er på mange måter forskjellige. Hva tenker dere at man må ha til felles for å spille i band sammen? Snakk sammen i klassen, og lag en liste med de ulike punktene dere kommer på.
5. Ben blir mobbet, men han er likevel kvikk i replikken når han svarer både mobbende medelever og trakasserende lærere. Gjør han vondt verre når han svarer tilbake til de som prøver å ta han? Burde han heller holdt munn, for å unngå å forverre situasjoner der andre er ute etter han? Snakk sammen om hva som dere tenker er lurest å si og gjøre, hvis noen mobber.
6. Hvorfor tror dere at Max og tvillingbrødrene mobber Ben? Hva ser vi at skjer med Max når tvillingbrødrene til slutt ikke vil være med på mobbingen? (Her kan man også spørre generelt: Hvorfor mobber mobbere? Hva får en mobber til å fortsette med å mobbe?)
7. Ben kaller gymlæreren sin en bølle. Hva synes dere? Er gymlæreren en bølle? Diskuter.
8. Ben sin bestemor kaller Ben for «Min lille bløtkake». Hva synes dere om dette kallenavnet? Diskuter.
9. På hvilke ulike måter ser vi at pappaen bryr seg om sønnen Ben?

OPPGAVESETT 2: KROPP OG HELSE

1. I filmen møter vi Dr. Dubsky, som jobber som ernæringsspesialist. Han er ekspert på mat og hva maten gjør med kroppen vår. Hva slags kunnskap tenker dere alle mennesker bør ha om mat og kropp? Hva er det viktigste man bør lære om spising og helse i grunnskolen, tenker dere?
2. Helsesykepleieren kikker plutselig ned i Bens shorts for å sjekke tissen hans. Er det lov? Snakk sammen om hva dere tenker helsesykepleieren i filmen gjorde som var bra – og ikke bra.
3. Det er en sjokoladeautomat på skolen til Ben. Bør man ha slike på en skole? Snakk sammen om argumenter for og imot.
4. I naturfagstimene lærer Bens klasse om indre organer. Hvor mye trenger man å vite om hva som er inni kroppen, for å kunne ta vare på den og leve sunt? Snakk sammen om hva dere tenker er minimumskunnskap om egen kropp.
5. Helse kan også dreie seg om hvordan man har det sammen med andre mennesker. Kan man si at Ben sin bestemor er usunn for han? Diskuter i klassen.
6. I filmen hører vi en «sukker, smør og olje»-sang. Sukker, smør og olje vil kunne, i for store mengder, være helsefarlig. Hvorfor? Bruk internett og finn ut av egenskapene til disse mattilsetningsstoffene.
7. Vi ser at Ben ofte blir fristet til å spise veldig mye mat. Ernæringsspesialisten Dr. Dubsky sier at «problemet ligger ikke i magen, men oppi hodet». Hva mener han med det, tror dere?
8. Ben begynner å trimme. Uansett hva og hvor mye man spiser, så vil det være fint og sunt å holde kroppen sin i form, og noen treningsformer passer kanskje bedre for din aldersgruppe enn andre. Snakk sammen i klassen om hva slags måter å trene på som kan passe bra for elever på deres alder.

OPPGAVESETT 3: PUBERTET, VENNSKAP, KJÆRLIGHET OG FORELSKELSE

1. Hvilke ulike former for kjærlighet så dere eksempler på i filmen?
 - 2A. Hva vil det si å komme i puberteten?
 - 2B. Etter sommerferien, når Ben og Polda møter medelevene sine igjen som ungdomsskoleelever, sier Ben: «Dette er ikke de samme jentene som i fjor?» Polda svarer: «Nei, de må ha mutert.» Hva mener de med dette?
3. Er det lov å spionere på noen man er forelska i?
4. Når Ben er ulykkelig forelsket, så trøster han seg med mat. Hva slags trøst er det mat kan gi? Hva slags trøst fungerer best hvis man er ulykkelig forelsket?

5. Kan man være en god venn med noen man er forelsket i?
6. Klara er ikke forelsket i Ben, men på hvilke ulike måter ser vi at hun bryr seg veldig om han?
7. Ben sin pappa forteller at «jentene visste ikke at jeg fantes», da han var ungdom. Hva mener han med dette?
8. Når Ben er deprimert, så ber Sofie han om å tenke på alle de gode tingene i livet. Hva kan du gjøre hvis en av dine venner, eller et familiemedlem, er trist og lei seg?

OPPGAVESETT 4: KREATIVE OPPGAVER

1. Hvor mange i klassen deres synger/rapper eller spiller på et instrument? Har skolen deres et musikkrom med instrumenter? Klarer dere i klassen å sette sammen et (eller flere) band?
2. Skriv deres egne sangtekster. Det kan være nok med et par vers og et refreng. Under kan dere lese forslag til titler/temaer. Dere kan gjerne samarbeide to og to eller i små grupper. Til slutt leser dere tekstene høyt for hverandre i klassen ... og hvis dere har et klasseband, så kan dere jo prøve å lage melodi til en eller flere av tekstene.
 - *Før sen til første skoledag*
 - *Ulykkelig forelsket*
 - *Slåsskamp i kantina*
 - *Å sykle i skyene*
 - *Bestemors kaker*
 - *Følg hjertets klang*
 - *Miste badebuksa i svømmebassenget*
3. Når Ben kommer for sent til første skoletime, sier han: «jeg måtte bare sloss med en bjørn på tur hit.» Samarbeid i par eller små grupper om de beste unnskyldningene dere kan gi en lærer, hvis dere kommer for sent til skolen. Les til slutt de ulike forslagene høyt for hverandre, i fellesskap. Dere kan kåre det morsomste forslaget og det forslaget som dere tenker kunne ha fungert best.
4. Hvis klassen har skolekjøkken, og rom på årsplanene og budsjettet: Har noen i familien din en favorittbakeoppskrift? Spør familiemedlemmer dere tenker har greie på slikt, og hør om de kan dele oppskriften med dere. Sammenlign oppskriftene dere får tak i, og velg ut en (eller flere) av disse som dere kan bruke på skolekjøkkenet.

OPPGAVESETT 5: FILMENS BUDSKAP

1. Bli først enige om hva som menes med at en film har *et budskap*. Så kan klassen i fellesskap diskutere hva man tror at de som har laget «Leve stort» ønsker at publikum skal tenke på etter at de har sett filmen?
2. Under kan dere se en liste over ulike, mulige «budskap» en film kan ha. Snakk sammen om hvilke av disse eksemplene dere tenker at passer – og ikke passer – til «Leve stort»-filmen. Diskuter i klassen; begrunn meningene dine.
 - *Det finnes alltid håp.*
 - *Hør på foreldrene dine.*
 - *Du er bra nok slik du er.*
 - *Mat gjør deg lykkelig.*
 - *Puberteten skaper kaos i hodet.*
 - *Vennskap er viktigst.*
 - *Kjærlighetssorg overvinner alt.*
 - *Vi er mer enn vekta vår.*
 - *Man skal være like god mot dyr som mot mennesker.*... eller er det andre setninger som dette som dere tenker kan oppsummere filmens budskap? Snakk sammen i klassen.
3. I filmens siste del forteller Sofie, inne på rommet til den deprimerte Ben, om en gang hun selv befant seg i en livskrise. Hun måtte få benprotese etter en ulykke, og i denne fasen ble hun ulykkelig - og så kom matspisingen hennes ut av kontroll. Men hun sier at «man kan komme seg gjennom alt, hvis man prøver.» Snakk sammen om hvordan

Sofies budskap bidrar til at Ben skal komme seg på beina igjen. Snakk sammen om hva det kan bety for et menneske som er deprimeret, at noen deler sine egne problemer med han/henne/hen.

4. Til slutt i filmen fremfører Ben og bandet hans en sang som handler om å være «sulten på liv», og om å «leve stort i sitt sinn» - og om å være «superklar for en ny start». Hva oppfattet dere som budskapet i denne sangen? Hvordan passet innholdet i denne sangteksten med hva dere tenker er budskapet i selve filmen? Snakk sammen i klassen.

OPPGAVESETT 6: DIVERSE

I filmen hører vi flere ord og uttrykk som kanskje ikke alle kjenner betydningen av. Disse kan det være fint å bruke tid på. Kanskje er det noen i klassen som kan svare, hvis ikke kan dere bruke internett og/eller spørre en voksen.

- Hva vil det si å være en *vegetarianer*?
- Hva vil det si å gå på *diett*?
- Hva er *hormoner*?
- Hva er en *ernæringsspesialist*?
- Hva er en *protese*?
- Hva er *motivasjon*?
- Hva er *akupunktur*?
- Bens bestevenn, Polda, sier at Klara «er over vår liga». Hva mener han med dette?
- Hva kan det bety «å leve stort»?